

Naalagaaffiit Peqatigiit meeqqat pillugit isumaqatigiissutaata ilanngunneqarnissaa pillugu kingusinnerpaamik 2016-mi ukiakkut ataatsimiinnermi Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuuteqaqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartuni ilaasortaq Aaja Chemnitz Larsen, Inuit Ataqtigiit)

Akissuteqaat

(Ilaqtariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoq)

Siullermeerneqarnera

Naalakkersuisut aalajangiiffigisassatut siunnersuut manna qujassutigaat.

Naalakkersuisut politikkikkut anguniarpaat nunatsinni meeqqat pisinnaatitaaffiisa atugarisaalu eqqarsaatigalugit pitsaanerpaamik inissisimatinneqarnissaat. Tamanna ulluinnarni tigussaasunik iliuuseqaateqartarnikkut anguniagaraarput meeqqat ajunnginnerpaamik pineqarnissaat Naalagaaffiillu Peqatigiit Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit isumaqatigiissutaata inatsisitigut malitsinniartuarnerisigut.

Naalagaaffiit Peqatigiit Meeqqat pisinnaatitaaffii Pillugit Isumaqatigiissutaat 1992-mi Inatsisartut nunatsinnut atortussanngortippaa. Tamatuma kingunerisaanik nunarput danskit peqatigalugit Naalagaaffiit Peqatigiit Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit ataatsimiititaliaanut nalunaaruteqaqataasarnissamut pisussaaffeqalersimanerannik tunngavigalugu nunarput pingajussaanic nalunaarusiortoqarneraniik danskit aallartitaat peqatigalugit Naalagaaffiit Peqatigiit Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit peqataasalersimanermigut naliliiffigitikkiartoqataasalersimalluni.

Isumaqatigiitigiissutitigut aalajangersaavigineqarsimapput meeqqat pisinnaatitaaffii assigiinngitsorpassuartigut isigalugit, taamaattumillu isumaginninnermut tunngasut kisiat sammineqarnek ajorput. Isumaqatigiissutitiguttaaq aalajangersaavigineqarsimapput assersuutigalugu meeqqat kinaassusaat pillugu illersorneqarnerannut tunngasut, ilinniartitaanissamut pisinnaatitaaffii, peqqissuunissamut pisinnaatitaaffii aammalu kulturikkut eqqumiitsuliortarnerullu iluani inooqataasarsinnaanerannut pisinnaatitaaffii.

Naalakkersuisut soorunalimi Naalagaaffiit Peqatigiit Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit ataatsimiititaliamit kingullermik nalunaaruteqarnermut saqqummiussinnermullu tunngatillugu inassuteqaatigineqarsimasut maluginianngitsoorsimannigilaat.

Inassuteqaatigineqartut ilagivaat qulakkeerniassallugu ilumut inatsisit ingerlatsinermilu toqqammavigineqartartut aalajangersakkamut naapertuuttuunersut nalilersuiffigissallugit. Ilanngullugu isumasioqatigiinnit inassuteqaatigineqarpoq ilumut meeqqat pisinnaatitaaffii aallaavigalugit inatsisiliortoqartariaqanngikkaluarnersoq, tassanilu aalajangersaavigalugit isumaqatigiissummi meeqqat inatsisaanni aalajangersaavigineqarsimasut tamakkerlugit.

Naalakkersuisut tamakku pillugit qisuariaateqarnerminni erseqqissaassutigissavaat meeqqanik inuusuttuaqqanillu ikiorsiisarnek pillugu Inatsisartut peqqussutaani nr. 1, 15. april 2003-meersumi, § 3 imatut nipilimmik allaqqasoqareermat ”Naalakkersuisut pisussaaffigivaat Naalagaaffiit Peqatigiit Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit aalajangersagaanik piviusunngortitsiniassalluni...”. Naluneqanngimmammi aalajangersakkami pineqartut amerlangaatsiaraluartut – aamma isumaginninnerup avataani inissisimasut eqqarsaatigalugit

Naalakkersuisut pilersaarutigivaat aalajangersakkatigut Naalagaaffiit Peqatigiit Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit aalajangersagaanni pineqartut amerlassusaannut naapertuuttumik, aalajangersakkat tunuliaqutaralugit inatsisitigut naqissusiivigitissallugit naapertuussorisatik inatsisiliuuttarumarlugit.

Naalakkersuisut qilanaarivaat peqataaffigissallugit 1. februar 2016 nallertinnagu danskit Naalagaaffiit Peqatigiit Meeqqanut Ataatsimiititaliaanut nalunaarusiornerannut atatillugu peqataanissartik.

Taamani nunarput Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit aalajangersakkanut malinnaatitsinialerniarluni aalajangermalli, tamatuma kingorna nunatsinni inuiaqatigiit annertuumik ineriartorfiusimapput. Taamaattumillu piffissanngorsimavoq sukumiinerusumik nalilersuiffigissallugu, maleruagassat oqartussaassuseqarfinnut assigiinnngitsunut attuumassuteqartut qanoq naapertuuttuutiginersut misissuiffigissallugit. Taamaasioreernikkullu aatsaat alloriarfigissallugu nunatta inatsisaanni sutigut allannguisariaqarneq pisariaqarnerpaajunersoq, pisariaqartitsinerpaaffiillu Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Aalajangersakkanut naapertuuttunngorsaavigissallugit. Nalilersuinerni Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit aalajangersakkat avataanniittut aammalu nalunaarusiortarnerni ilaatinneqarneq ajortut, Nunatta 1992-miilli peqataalerneraniilli aaqiivigitissallugit sorliit amigaataanersut misissuilluaqqissaarfigisariaqarpai. Taamatulli suliniuteqarneq sukumiisumik nalilersuiffigineqartariaqarpoq.

Taamatut oqaaseqarlunga Naalakkersuisut sinnerlugit saqqummiussamut tunngatillugu imatut nipilimmik allannguutissatut siunnersuuteqassuunga:

”Naalakkersuisut pisussaaffilerneqassasut nalilersuiffigissagaat Naalagaaffiit Peqatigiit Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Aalajangersagai eqqarsaatigalugit oqartussaassuseqarfinnit assigiinnngitsunit qanoq naapertuutsigisumik imaqarnersut misissuiffigissallugit. Nalilersuineq taanna Inatsisartut 2017-mi upernaakkut ataatsimiinnissaanut kingusinnerpaamik nalunaarusianngorlugu saqqummiussiffigineqassaaq.”